Pembrokeshire Public Services Board
Bwrdd Gwasanaethau Cyhoeddus Sir Benfro

COFNODION BWRDD GWASANAETHAU CYHOEDDUS SIR BENFRO
Dydd Mawrth 19 Gorffennaf 2022 am 10:00am (Cyfarfod Microsoft Teams)

Yn bresennol:

Tegryn Jones	Prif Weithredwr, APCAP (Cadeirydd Ymadawol)
Sue Leonard	Prif Swyddog, Cymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Benfro (Is-Gadeirydd Ymadawol)
Y Cyngh. Neil Prior	CSP (Cadeirydd Etholedig, gadawodd am 11:15am)
Philip Kloer	Cyfarwyddwr Meddygol Gweithredol, BIP Hywel Dda (Is-Gadeirydd Etholedig)
Dr Steven Jones (SPJ)	Cyfarwyddwr Gwasanaethau Cymunedol, CSP
Andrea Winterton	Rheolwr Gwasanaeth Morol, Gweithrediadau, CNC
Mydrian Harries	Pennaeth Corfforaethol Atal a Gwarchod, GTA CGC
Anna Malloy	Rheolwr Ymgysylltu â Rhanddeiliaid a Chyfathrebu, Porthladd Aberdaugleddau
David Evans	Pennaeth Cynorthwyol, Coleg Sir Benfro
Iwan Thomas	Prif Weithredwr, PLANED
Richard Brown	Prif Weithredwr Cynorthwyol, CSP
Christine Harley	Pennaeth Uned Gyflawni Leol Dyfed Powys, GPaChEM
Elaine Lorton	Cyfarwyddwr Sirol, Sir Benfro, BIP Hywel Dda
Y Cyngh. Elwyn Williams	Cadeirydd Awdurdod Tân CGC
Rebecca Evans	Uwch Swyddog Iechyd y Cyhoedd, Iechyd Cyhoeddus Cymru
Shaun Bowen	Prif Arolygydd, Heddlu Dyfed Powys
William Berharrell	BIPHDd

Cymorth/Ysgrifenyddiaeth

Nick Evans	Rheolwr Polisi a Phartneriaethau Corfforaethol, CSP
Jemma Rees	Swyddog Cymorth Partneriaethau Corfforaethol, CSP
Lynne Richards	Swyddog Partneriaethau Corfforaethol, CSP
Amy Richmond-Jones	Gwasanaeth Tân ac Achub CGC

Ymddiheuriadau

Will Bramble	Prif Weithredwr, CSP
Yr UA Anthony Evans	Heddlu Dyfed Powys
Anna Bird	Pennaeth Datblygu Partneriaeth Strategol, BIP Hywel Dda
Barry Walters	Pennaeth, Coleg Sir Benfro
Jo McCarthy	Dirprwy Gyfarwyddwr Iechyd y Cyhoedd, BIPHDd
Tom Sawyer	Prif Weithredwr, Porthladd Aberdaugleddau
Darren Mutter	Pennaeth Gwasanaethau Plant, CSP
Jonathan Griffiths	Pennaeth Gofal Cymdeithasol a Thai, Cyngor Sir Penfro
Maria Battle	Cadeirydd, BIP Hywel Dda

Dechreuodd y cyfarfod am 10:05am.

1. Croeso ac Ymddiheuriadau

Fe wnaeth TJ groesawu'r BGC ac fe restrwyd yr ymddiheuriadau uchod.

2. Cofnodion y cyfarfod diwethaf/Log Gweithredu

Cadarnhawyd fod cofnodion y cyfarfod diwethaf a gynhaliwyd ar 28 Mehefin 2022 yn gywir. Cadarnhaodd NE fod y Cylch Gorchwyl wedi cael ei ddiwygio i gynnwys manylion cyfarfodydd rhithwir a hybrid.

3. Enwebu Cadeirydd ac Is-Gadeirydd

Roedd NP wedi cael ei enwebu ar gyfer rôl y Cadeirydd gan TJ, ac fe gymeradwywyd hyn gan y BGC. Diolchodd NP i TJ am ei waith fel Cadeirydd dros y 5 mlynedd ddiwethaf ac eglurodd na wnaeth wirfoddoli ar gyfer y rôl yn y cyfarfod diwethaf gan bod angen rhagor o wybodaeth arno am yr hyn yr oedd y rôl yn ei olygu. Darparodd gefndir i'w waith, gan ddweud iddo gael ei ethol gyntaf yn 2017 ac ymuno â'r Cabinet, gan ddal y portffolio trawsnewid. Ar ôl cael ei ail-ethol yn 2022, mae bellach yn dal y portffolio cymunedau ac mae'n awyddus i arloesi yn y maes hwnnw ac mae'n ystyried bod rôl cadeirydd y BGC yn gyfle da i symud y gwaith cyfredol yn ei flaen. Estynnodd NP wahoddiad i holl aelodau'r BGC gysylltu i gael sgyrsiau.

Dywedodd NE y bu dau enwebiad ar gyfer rôl yr Is-Gadeirydd, sef SL a PK. Wedi i'r ddau enwebiad gael eu heilio, estynnodd NP wahoddiad i'r ddau fynegi eu haddasrwydd i ddal rôl yr Is-Gadeirydd.

- Dywedodd SL ei bod hi wedi bod yn aelod gweithgar iawn o'r BGC gan wasanaethu fel Is-Gadeirydd hyd yma, a chadeirio grŵp ymgysylltu'r BGC. Dywedodd fod ethol cynrychiolydd o'r 3ydd sector yn Is-Gadeirydd, yn ei thyb hi, yn darparu cydbwysedd da ar gyfer gwaith y BGC. Dywedodd, pe bai'n aflwyddiannus, y byddai'n ymrwymo i barhau i gefnogi holl weithgareddau'r BGC, yn enwedig y gwaith cydgynhyrchu ac ymgysylltu.
- Dywedodd PK ei bod yn fraint cael ei enwebu, ac y gallai ddarparu safbwynt gwahanol gan bod BIPHDd yn eistedd ar dri BGC ledled y rhanbarth, fel a ddangosid gan yr eitem ar yr agenda. Dywedodd fod SL yn dod â phrofiad ac awdurdod i'r BGC ac felly y byddai'n gefnogol i'w henwebiad hi ond roedd yn teimlo y gallai cyflwyno iechyd fod yn fuddiol i waith y BGC. Nododd y gallai fod agweddau technegol y byddai angen eu gwirio gan y byddai'n Is-Gadeirydd ar un bwrdd ac yn eistedd ar ddau fwrdd arall. Fe gamodd SL a PK allan o'r cyfarfod ac fe wnaeth NP wahodd yr aelodau i rannu eu meddyliau.

Fe wnaeth NE atgoffa'r bwrdd, yn unol â Chylch Gorchwyl y BGC, mai un bleidlais i bob sefydliad oedd y drefn ac nid un i bob aelod. Yn dilyn trafodaeth ymhlith yr aelodau, penodwyd PK i rôl yr Is-Gadeirydd.
Diolchodd PK i'r bwrdd a gofynnodd i SL am gymorth gyda'r rôl.

4. Amcanion Llesiant a gwaith ymgysylltu/llunio gweledigaeth (Nick Evans)

Dywedodd NE fod yr amcanion wedi cael eu datblygu o'r gweithdy a gynhaliwyd ym mis Mai, ac wedi cael eu cylchredeg i'r grŵp. Bu cydweithio gyda BGCau Sir Gâr a Cheredigion i geisio cydlynu gwaith rhanbarthol. Mae'r amcanion a ddatblygwyd yn rhai lefel-uchel yn bwrpasol i

ddarparu ar gyfer gwaith â chwmpas ehangach yn y dyfodol a gofynnodd i'r BGC gymeradwyo'r amcanion i'w cyflwyno i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ar gyfer y cyfnod ymgynghori statudol, sef 14 wythnos. Byddai'r ymgysylltu'n parhau yn ystod y cyfnod o 14 wythnos i oleuo'r Cynllun Llesiant ymhellach, ynghyd â mapio gwaith yn y dyfodol. Gallai gwaith presennol gael ei ddefnyddio i ddechrau gwaith ar y Cynllun Llesiant ar unwaith gan bod prosiectau cyfredol yn cyd-fynd â'r amcanion newydd a bod gweithgorau presennol ar gyfer y mwyafrif o'r amcanion. Nodwyd fod angen trafodaeth bellach ynglŷn ag amcan 1 gan nad oedd is-grŵp amlwg yn bodoli eisoes ar hyn o bryd a allai ymgymryd â'r gwaith hwn.

Dywedodd AW fod CCERA a'r is-grŵp Newid Hinsawdd wedi cael eu sefydlu ar gyfer yr amcanion blaenorol a gofynnodd a fyddai'r rhain yn cael eu diddymu ynteu a fyddent yn parhau gan weithio ar yr amcanion newydd, gan fod yn ymwybodol o'r angen i beidio â bod â gormod o weithgorau. Dywedodd TJ fod rhaid i'r BGC gynnal ffocws a pheidio â gwasgaru'r gwaith yn rhy denau a phwysleisiodd y byddai'r cyfnod ymgynghori o 14 wythnos yn bwysig i gynllunio ar gyfer cyflawni'r gwaith.

Gofynnodd RB beth fyddai'r mesur o lwyddiant fel modd i brofi i bartïon allanol bod y deilliannau'n cael eu cyflawni. Ychwanegodd NP fod y BGC yn dod gerbron y pwyllgor craffu ac felly y byddai angen profi eu bod yn cael eu cyflawni.

Gofynnodd SJ, wrth edrych ar yr is-themâu, a yw newid i economi gylchol o fewn cylch gwaith y BGC gan bod yr allyrwyr mawr yn y sir yn perthyn i'r sector preifat ac awgrymodd y dylid canolbwyntio ar feysydd eraill a fyddai'n cynnig mwy o werth gyda chanlyniadau gwell.

Gofynnodd PK beth ddylai'r ddogfen a gyflwynir i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ei gynnwys a pha un a ddylai'r BGC gynnwys y pethau y gellir eu mesur o'r gweithgareddau ond roedd yn ymwybodol y byddai hwnnw'n ddarn o waith a fyddai'n mynd â llawer o amser. Dywedodd SL y gall ac y dylai'r gwaith yn y dyfodol ddefnyddio grwpiau a seilwaith presennol ond bod angen bod yn ymwybodol y byddent yn parhau â'u gwaith eu hunain ac efallai na fyddent yn cydnabod bod yn rhan o'r BGC felly bod angen rhoi sylw i ba werth y mae'r BGC yn ei ddwyn. Mae gan y grŵp ar y cyd ddylanwad a chyllidebau sylweddol i'w defnyddio. Byddai cymunedau dyfeisgar yn alluogwr hanfodol i gefnogi gwasanaethau cyhoeddus yn y dyfodol.

Awgrymodd NP y dylid cynnal "her trothwy'r drws" i ddisgrifio'r BGC a'i waith a gofynnodd beth oedd y cam nesaf yn y broses ar gyfer y Cynllun Llesiant. Fe ymatebodd NE gan ddweud bod y gwaith a gyflawnwyd hyd yma wedi dilyn canllawiau Llywodraeth Cymru ac mai'r Amcanion Llesiant gyda'r gweithgareddau enghreifftiol yw'r cyfan y mae'n ofynnol eu cyflwyno i Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol ar y cam hwn, ac y byddai'r canlyniadau penodol a'r deilliannau disgwyliedig yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Llesiant ei hun. Byddai'r adborth gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn cael ei ddefnyddio i lunio'r cynllun hefyd. Roedd yr adborth gan Gomisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol yn debygol o gynnwys awgrymiadau gan ddefnyddio enghreifftiau o arfer gorau o ran y camau y gallai'r BGC eu cymryd i gyflawni ei Amcanion Llesiant.

Darparodd LR ddiweddariad ar ymgysylltu, gan nodi bod y dudalen Dweud Eich Dweud wedi cael 80-85 o ymatebion gan y cyhoedd a bod nifer o sesiynau ar gyfer rhanddeiliaid wedi cael eu cynnal gan Gymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Benfro a Chyngor Sir Penfro gydag amrywiaeth o rwydweithiau a grwpiau a bod mwy wedi'u trefnu. Aed â bwrdd rhyngweithiol i ddigwyddiadau cymunedol gyda Chymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Benfro a byddai'n bresennol yn y Sioe Sirol hefyd. Mae'r ymgysylltu â'r cyhoedd yn dod i ben ar 19 Awst ond byddai sesiynau ar gyfer rhanddeiliaid yn parhau gan bod y rhain yn casglu adborth

gan arbenigwyr yn y priod feysydd. Roedd y gweithgarwch ymgysylltu â'r cyhoedd wedi cael ei ddatblygu'n sensitif i ystyried materion cyfredol.

5. Diweddariad ar y Model Cymdeithasol ar gyfer Iechyd a Llesiant (Phil Kloer/Will Beharrell)

Fe wnaeth PK gyflwyno'r prosiect, gan egluro bod ar BIPHDd eisiau newid y ffordd o feddwl i fodel cymdeithasol ar gyfer iechyd a llesiant a'i fod yn gobeithio cydweithio gyda BGCau, gan ddweud bod gan wasanaethau iechyd ddiwylliant cynhenid o drin a thrwsio pobl yn hytrach nag atal afiechyd a bod angen symud tuag at yr olaf o'r rhain. Wedyn rhoddodd PK gyflwyniad a oedd yn nodi sefyllfa'r Bwrdd Iechyd ar hyn o bryd.

Dywedodd RB fod Prifysgol Abertawe wedi rhoi cyflwyniad ar atal yn CSP, gan amlygu bod y maes a dargedwyd gan CSP wedi bod yn gul yn flaenorol, yn enwedig yn sgîl colli capasiti dros y blynyddoedd diwethaf i ymdrin â materion hirdymor gyda ffocws o ganlyniad ar fynd i'r afael â materion byrdymor yn unig. Mae angen ailadeiladu'r maes er mai buddsoddiad oedd y broblem gan na welir adenillion am 25-30 mlynedd, ond roedd hyn yn gyfle gwych. Roedd ar PK eisiau cysylltu â Phrifysgol Abertawe mewn perthynas â'r gwaith atal.

Dywedodd SL fod Sir Benfro wedi bod yn ceisio ymdrin â'r maes hwn trwy Fwrdd Atal Sir Benfro a oedd wedi trawsnewid yn gymorth cymunedol trwy fodel integreiddio a ddatblygwyd. Mae prosiect wedi cael ei sefydlu gan ddefnyddio cyllid y loteri i dreialu system gofal integredig cymunedol yng ngogledd ddwyrain Sir Benfro, lle mae'r system yn dameidiog ac y dylai fod yn unffurf. Byddai cyflawni'r deilliannau'n amrywio gan ddibynnu ar natur yr ardal i gyrraedd yr un deilliant, gan y byddai gwahanol fannau cychwyn. Yr her fydd newid y diwylliant, yn enwedig o fewn y GIG. Daw'r rhan fwyaf o waith da yn y gymuned o safbwynt iechyd, a ddylai gael ei uno gan y BGC. Mae a wnelo atal nid dim ond ag iechyd, mae'n fater trawsbynciol torfol sy'n hwyluso'r gallu i fyw'n iach. Cynigiodd SL gwrdd â PK i rannu gwybodaeth am waith cyfredol yn y gymuned.

Dywedodd IT fod bwyd wedi cael ei nodi 18 mis yn ôl fel mater y mae'n bwysig ymdrin ag ef ac fe ysgrifennwyd adroddiad Miller ar y cyflenwad lleol, gan awgrymu ei ddefnyddio ar gyfer cudd-wybodaeth. Mae Sir Benfro hefyd yn arwain ar y testun ac yn cydweithio'n agos gyda Sir Gâr a Cheredigion. Mae angen defnyddio rhwydweithiau presennol i osgoi syrffed i greu llwybr cyflym a dechrau gwaith ystyrlon, blaengar.

Awgrymodd SJ y dylid defnyddio'r rhaglen Dechrau'n Deg i adnabod asedau lleol a dywedodd PK fod dau brif gwestiwn ar gyfer y prosiect, sef ymdrin ag arweinyddiaeth o fewn y gymuned a sut i ddyrannu adnoddau i bob cymuned, a allai fod yn feysydd gwahanol y mae'r rhaglen Dechrau'n Deg yn ymdrin â hwy, er y gallai fod yn ddefnyddiol dysgu ohonynt.

Dywedodd RE mai un o'r anawsterau mawr y byddid yn dod ar eu traws yw cael mynediad at grwpiau sy'n byw mewn anhrefn gymharol a bod angen canfod sut i gefnogi'r teuluoedd hynny, a bod yn ymwybodol y gofynnir i'r un teuluoedd fod yn gydnerth dro ar ôl tro yn hytrach na'u cynorthwyo. Os nad yw'r seilwaith yn galluogi teuluoedd a chymunedau, ni fydd yn fuddiol a dylai'r prosiect gael "ei fwydo gan gyllid" nid "ei arwain gan gyllid". Mae angen newid yr amgylchedd i newid y dyfodol i wneud gwahaniaeth mesuradwy. Dywedodd SL mai gyda'r materion a nodwyd y mae rôl y BGC yn berthnasol gan y gall teuluoedd fod â gwahanol faterion ond a hwythau'n gorfod cael mynediad at wasanaethau'n unigol sy'n creu anawsterau a bod cyfeirio heb gymorth dilynol ddim yn gweithio. Mae angen gwthio ffiniau sefydliadol i greu trawsgroesiad gan ei bod yn debygol bod y rhan fwyaf o sefydliadau'n gweithio gyda'r un bobl a theuluoedd. Roedd y Rhaglen Cymunedau yn Gyntaf yn un a oedd wedi'i thargedu'n arbennig ac fe gafodd swm mawr o arian ond efallai nad yw deilliannau wedi gwella.

Gofynnodd PK a allai'r model llesiant cymdeithasol gael ei gynnwys fel rhan o'r ail amcan llesiant ac a fyddai'r BGC yn mabwysiadu'r model, gan hwyluso proses integreiddio. Dywedodd NE fod cyfarfod wedi'i drefnu gan gydweithwyr iechyd gyda chydweithwyr y BGC o Sir Gâr a Cheredigion mewn perthynas â'r model.

6. Unrhyw Fater Arall

Darparodd AW ddiweddariad o gyfarfod is-grŵp Newid Hinsawdd y BGC lle cyflwynwyd y drafft terfynol o'r strategaeth ymaddasu a diolchodd i bawb a fu'n rhan o'i chreu. Roedd 24 o gamau gweithredu wedi cael eu hadnabod dan bedwar maes ac roedd y cyfle ar gyfer adborth yn dod i ben ar ddiwedd yr wythnos i'r adroddiad gael ei gwblhau. Y gobaith oedd y gallai'r strategaeth gael ei chynnwys yn y trydydd amcan llesiant ac roedd yn ymddangos bod Sir Benfro ar flaen y gad yng Nghymru ar gyfer cynhyrchu strategaeth seiliedig-ar-dystiolaeth. Y cam nesaf oedd bod y strategaeth derfynol yn cael ei chymeradwyo gan y BGC.

Darparodd SL ddiweddariad o grŵp Ymgysylltu'r BGC lle awgrymwyd ffurfio Rhwydwaith Ymarferwyr Cydgynhyrchu ac Ymgysylltu ac roedd Cymdeithas Gwasanaethau Gwirfoddol Sir Benfro'n hapus i gefnogi'r gwaith yn y dyfodol. Ceir nifer o ymarferwyr da ledled Sir Benfro a byddai'n werthfawr eu cynnull i alluogi sgyrsiau cymunedol i ddigwydd ynglŷn â thlodi, newid hinsawdd a meysydd eraill.
Roedd cyfle i bartneriaid y BGC gael mynediad at Engagement HQ trwy drwydded CSP a dylai unrhyw sefydliadau a chanddynt ddiddordeb gysylltu ac awgrymwyd hefyd ychwanegu cydlynu ymgysylltu at agenda cyfarfod nesaf y BGC. Awgrymodd PK y gallai'r grŵp ymgysylltu weithredu fel y galluogwr ar gyfer gwaith dan amcan pedwar. Dywedodd NE fod nifer o eitemau ar yr agenda ar gyfer y cyfarfod nesaf ond y gellid o bosibl ychwanegu hon fel eitem, er y byddai adborth o'r sesiynau ymgysylltu a phroses i ddyrannu gwaith ar gyfer y Cynllun Llesiant i'r grwpiau perthnasol yn y cyfarfod nesaf. Fe ychwanegodd LR y byddai'r cyfarfod nesaf yn bwrw golwg fanwl ar y Strategaeth Ymaddasu i Newid Hinsawdd.

Dywedodd NP fod ar Lywodraeth Cymru eisiau ymgysylltu â grwpiau'r BGCau mewn perthynas â'r polisi ymgysylltu â chymunedau ac anogodd y BGC i fod yn rhan o hynny. Dywedodd SL fod Llywodraeth Cymru'n gofyn i BGCau gymryd rhan mewn cynlluniau peilot a'i bod yn awyddus i Sir Benfro wirfoddoli. Nid oedd NE yn ymwybodol o'r gweithgarwch hwn ond byddai'n ymchwilio i weld a oedd diddordeb a dywedodd NP y byddai'n cyfathrebu gyda Llywodraeth Cymru i fynegi'r diddordeb.

Fe wnaeth NP wahodd yr holl aelodau i gysylltu ag ef i gael sgwrs am unrhyw beth sy'n ymwneud â'r BGC gan ei fod yn awyddus fel y Cadeirydd newydd i ddysgu mwy am y ffordd y mae'n gweithio.

Daeth y cyfarfod i ben am 12:10pm.